

การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อภาวะซึมเศร้า
ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลบางจาก จังหวัดสมุทรปราการ

นางสุนันท์ หอมชื่น

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 22725921

**A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON DEPRESSION OF
PERSONS WITH HIV IN BANGJAK HOSPITAL,
SAMUTPRAKAN PROVINCE**

Mrs. Sunan Homchein

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2006

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ   การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อ
ภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลบางจาก
จังหวัดสมุทรปราการ
โดย   นางสุนันท์ หอมชื่น
สาขาวิชา   การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

.....กรรมการ
(นางสาวรัตน์ พวงลัดดา)

สุนันท์ หอมชื่น : การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อภาวะซึมเศร้า
ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลบางจาก จังหวัดสมุทรปราการ

(A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON DEPRESSION OF
PERSON WITH HIV IN BANGJAK HOSPITAL, SAMUTPRAKAN PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 101 หน้า

การศึกษานี้เป็นการดำเนินโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะ
ซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลบางจาก จังหวัดสมุทรปราการ ก่อนและหลังการใช้
โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีภาวะซึมเศร้า ซึ่งได้รับการ
คัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ
โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม เครื่องมือชุดนี้ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบประเมินภาวะซึมเศร้าด้วยตนเองของ
Beck (BDI, 1967) ซึ่งมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .81 และเครื่องมือกำกับการ
ศึกษา คือ แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของ
ครอนบาคเท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าก่อนและ
หลังการศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test)

สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหลังการได้รับโปรแกรมการ
พยาบาลแบบองค์รวมต่ำกว่าก่อน ได้รับ โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 9.95,$
และ 17.15, ตามลำดับ $t = -7.712$)

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4877823836 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD : DEPRESSION / PERSONS WITH HIV / HOLISTIC NURSING PROGRAM

SUNAN HOMCHEIN : A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING

PROGRAM ON DEPRESSION OF PERSONS WITH HIV IN BANGJAK

HOSPITAL, SAMUTPRAKAN PROVINCE ADVISOR : PENPAKTR UTHIS, Ph.D,

101 pp.

The objective of this independent project study was to compare depression of person with HIV in Bangjak hospital, Samutprakan Province before and after using holistic nursing program. The sample consisted of 20 HIV depressed persons who were purposively recruited according to the inclusion criteria. The instruments used in this study was the holistic nursing program which was validated for content validity by 3 experts. Data were collected using Beck Depression Inventory (BDI) and the monitoring instrument for this program was Self-Esteem Scale. The reliability of the two latter instruments were reported using Chronbach's Alpha coefficient as of .81 and .80, respectively. Frequency, mean, and standard deviation were used to analyze descriptive data. Dependent t-test was used to compare mean different scores of depression before and after the utilization of the program.

Major findings were as follows :

Mean depression scores of person with HIV after using holistic nursing program was significant lower than that before at p.05 level ($\bar{x} = 9.95$, and 17.15 respectively, $t = -7.712$).

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing.

Academic year 2006

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงร่างอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงร่างอิสระ ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการทำโครงการศึกษาอิสระ เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการทำโครงการศึกษาอิสระให้สำเร็จ ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.จินตนา ชูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงร่างอิสระที่ให้ความเมตตา ให้คำแนะนำในการทำโครงการศึกษาอิสระ และเป็นกำลังใจเสมอมา คุณสกวรัตน์ พวงลัดดา กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณกรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนตลอดการศึกษา และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางจาก หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน หัวหน้างานคลินิกสุขภาพดีและเพื่อนร่วมงานที่ให้โอกาสศึกษาจนจบหลักสูตร

ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ที่ให้ชีวิต ปัญญา ความเข้มแข็งและความอดทน ขอขอบคุณ ด.ญ.ชนิกานต์ หอมชื่น ด.ช.กฤตภาส หอมชื่นและคุณน้อย หอมชื่น ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนการศึกษาตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอด ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีของความเป็นเพื่อน และเจ้าหน้าที่ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาทุกๆเรื่อง

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบแต่ผู้คิดเชื้อเอชไอวีและครอบครัวทุกท่าน ให้มีกำลังใจในการเผชิญปัญหาต่างๆ ขอให้มีความสุขกายและสุขภาพจิตที่เข้มแข็งและแข็งแรงไปนานเท่านาน

นางสุนันท์ หอมชื่น

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	43
การดำเนินการศึกษา.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษากิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
รายการอ้างอิง.....	74
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	85
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิ์ และตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	88
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางการดำเนินกิจกรรม โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม.....	51
2	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่มีภาวะซีมเศร้าก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม และสัมพันธภาพบำบัดรายบุคคล.....	61
3	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ การติดเชื้อ พฤติกรรมทางเพศ ระยะเวลาติดเชื้อ ระยะอาการ ประวัติการฆ่าตัวตาย.....	64
4	คะแนนเฉลี่ยภาวะซีมเศร้าก่อนและหลังการใช้โปรแกรม.....	66
5	คะแนนภาวะซีมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวีก่อนและหลัง การใช้โปรแกรมรายบุคคล.....	67